

Waarom Paul Krugman geen gelijk heeft

Raymond Gradus is directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Bezuinigen

Verkleining van de overheidsuitgaven schept ruimte voor de private sector en maakt Nederland weer aantrekkelijk voor ondernemers.

In een column in *The New York Times* doet Paul Krugman verslag van het Nederlandse debat over het begrotingstekort en fulmineert tegen extra ombuigingen (zie ook *Opinie & Debat*, 3 april). Door de laatste CPB-ramingen is de vraag actueel of de Nederlandse regering extra ombuigingen van ruim 4 miljard euro moet vinden om daarmee een begrotingstekort van minder dan 3 procent te realiseren in 2014.

Krugman haalt Coen Teulings, de directeur van het CPB, en collega Bas Jacobs van de Erasmus Universiteit Rotterdam aan, beiden zeer sceptisch over extra maatregelen om het tekort terug te dringen. Tot slot spreekt hij

er zijn verwondering over uit dat 'een serieus iemand er zo zeker van is dat prominente macro-economen allemaal fout zitten en beleidsmakers zonder enige staat van dienst allemaal gelijk hebben'.

Uiteraard kunnen de Nederlandse beleidsmakers dit ook als een compliment beschouwen. Toch is deze stelling te belangrijk om onweersproken te laten. Er zijn immers voldoende economische argumenten om geen uitstel van bezuinigingen te dulden.

Zo gaat Krugman voorbij aan het gegeven dat de Nederlandse overheidsuitgaven (als percentage van het bbp) de laatste jaren een forse stijging hebben laten zien. Evenals in daaraan voorafgaande jaren was in 2007 de collectieve uitgavenquote circa 45 procent. In de financiële crisis van 2008 en 2009 deden de automatische stabilisatoren hun werk en verslechterde deze quote als gevolg daarvan aanzienlijk. In 2009 bedroeg de collectieve uitgavenquote 51 procent – ruim 5 procent hoger dan voor de crisis. Een niveau dat we inmiddels al jaren kennen. Ondanks alle genomen maatregelen gaat deze quote slechts marginaal naar beneden.

Voor 2014, als tweederde van de geplande 48 miljard euro (8 procent bbp) aan tekortmaatregelen is uitgevoerd, verwacht het CPB dat deze quote nog steeds 50 procent bedraagt. Dit wordt voornamelijk verklaard doordat dit kabinet, maar ook

eerdere kabinetten, in belangrijke mate hun toevlucht hebben gezocht in belastingverhogingen in plaats van uitgavenbeperkingen. Dit, terwijl de internationale literatuur, waar Krugman zich zo graag op baseert, overtuigend laat zien dat de budgettaire consolidatie door belastingverhogingen veel slechter uitpakt voor economische groei dan door uitgavenbeperkingen. In het bijzonder consolidaties gericht op een verkleining van de welvaartsstaat en daarmee op een betere werking van de arbeidsmarkt geven zelfs op de korte termijn al groeiversnellingen.

Dat het ook anders kan, blijkt uit de

Hogere belastingen veel slechter voor de groei dan minder uitgaven

stand van de overheidsfinanciën in Duitsland. Daar was in 2008 de collectieve uitgavenquote 44 procent, iets lager dan in Nederland. Door de financiële crisis steeg in 2009 de Duitse collectieve uitgavenquote met 4 procent, net iets minder dan Nederland. Het grote verschil zit in de wijze waarop men daarna een daling wist te bewerkstelligen. In 2012 was deze quote in Duitsland al gedaald tot 45 procent, terwijl Nederland nog een quote van ruim 50 procent kende.

Hiervoor zijn een aantal verklaringen. De Duitse arbeidsmarkt ontwikkelde zich na een hervorming in het begin van deze eeuw aanzienlijk be-

In Duitsland daalt werkloosheid en groeit economie

ter dan de Nederlandse. Terwijl in recente jaren de Nederlandse werkloosheid oploopt, daalt die in Duitsland. Ook groeit de Duitse economie harder dan de Nederlandse. Volgens velen is de ontwikkeling op de Nederlandse woningmarkt daar debet aan.

In zijn column citeert Krugman het werk van de economen Blanchard en De Grauwe. Volgens hen is de omvang van de doorwerking van ombuigingen naar de reële economie in de huidige balansrecessie toegenomen en zullen daardoor extra maatregelen de economie de nodige schade toebrengen. Ook bij deze redenering kunnen kanttekeningen geplaatst worden.

Empirisch onderzoek van onder meer UVA-collega Beetsma geeft aan dat die doorwerking voor een kleine open economie als de Nederlandse, die bovendien deelneemt aan een muntunie, klein is. Bovendien maakt het veel uit welke maatregelen precies worden genomen.

Hoe deze discussie ook zal verlopen, er is nog een argument om vast te houden aan de 3-procentnorm. Uitstel van bezuinigingen houdt de Nederlandse collectieve sector, in het bijzonder de welvaartsstaat, onnodig groot en geeft het verkeerde signaal aan internationale investeerders. Bovendien zal de noodzakelijke uitgavenverkleining ruimte scheppen voor de private sector en ons land weer aantrekkelijk maken voor het ondernemerschap.